

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Papp Jenő
Cím: A megszelídített Angyalföld rangot kíván a kerületek sorában
Forrás: Új Magyarország
Bp. [1935] jan. 25.
(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 725.091

Hely

Idő "1935"

Személy

Helysz

A megszelídített Angyalföld rangot kíván a kerületek sorában

Irta: Papp Jenő

Nem viseli már sokáig ezt a nevet se, hogy *Angyalföld*. Homonnay Tivadar szerdán vezetett küldöttséget Szendy Károly polgármester elé, hogy kereszteljék át *Szent László városává* az egész negyedet, amelyiket az elmúlt időkben sikerült réttegett városrészé kikiáltani. A ponyvairódalom a sötétség és a sipisták tanyájává tette meg az Angyalföldet, elhitették a pestiekkal, hogy az Angyalföldön elvadult erkölcsök uralkodnak, durva fráterek lökdösődnek a járdán, bicskázók tartják rémületben a jó öreg kocsmárosokat s hogy már a Lóportárdülnön, Papszigeten, Erdőtelken túl betyárvilág van, földalatti folyosókkal, buktató pincékkel, farkasvermekkel. Könnyen ment az Angyalföld befeketezése, soha semmiféle párt nem törődött vele, a Bárczy-féle éra hagyta, hogy súlylyedjen s ha rémregényhez anyag kellett, akkor előrántották az Angyalföld széntelepeit, a pálinkás putikok mocskos környezetét. Szabadon és felelősség nélkül ken-

tek rá Angyalföldre minden bűnt és piszkot, ezt a világrészt senki se védte, utolsónak tartották valamennyi kerület között s olyan rossz hírért költötték, hogy minden rendes ember borzongva gondolt erre a városnegyedre. Innen vonultatták föl a sansculotte-okat, az Angyalföld adta a tüntetésekhez a szájtépő mezítlábas tömegeket, a nyomor és a bűz dőlt a Belváros felé az angyalföldi ismeretlen odukból s a pesti köztudat úgy raktározta el fogalmi közt az Angyalföldet, mint egy proletár Bakonyt, ahol a bozótból is gyilok villog az odatévedt finnyás és a fényre büszke pestiekre.

S ha tizenöt évvel ezelőtt a keresztény községi párt meg nem kezdi ennek a hagyományos szemétnak elhordását, talán tényleg a dúvadak búvóhelyévé nő meg az Angyalföld. Tizenötévi kemény munka után végre Pest elé állnak az angyalföldi városatyák és szemébe merik mondani a világnak, hogy a régi *Angyalföld eltűnt*,

itt minden megváltozott, új szellem uralkodik, vége a vad romantikának és szűnjék meg végre az Angyalföld oktalan és alaptalan befeketezése. A pártban, a városházán s úton-útfélen hallja az ember ezt az öntudatos és energikus tiltakozást, igaz, hogy még sokan mosolyognak rajta, de már többen kezdik elhinni, hogy az Angyalföld tényleg megváltozott és sokan ki is mennek, hogy szemügyre vegyék ezt a változást, maguk lássák, mekkorát fordult itt a világ néhány év alatt.

Kezd kialakulni az angyalföldi önérték. Sőt most már jogos követelésekkel lép fel az az új önérték, önálló előljáróságot, kerületi kapitányságot, több közvilágítást, vasúti aluljárót, Dunahidat követel, visszatásítja a perditák oda való számkivetését, mert ezek már nem illenek oda s büszkén mutatnak rá alkotásaikra. Azt mondják: mi csináltuk meg az utakat, van már csatornázás, áll egész sereg iskola itt, megépült a tripoliszi és Béke-téri templom, van

gyerekjátszóter és park, van Katolikus Kör, a Fóti-utcán dolgozik a Munkásegylet, a Kartács-utcában a női szervezetek harcolnak a bozóttal, megerősödött a keresztény szocialista párt, itt a Madarász-utcai csecsemőkórház, nyolc tisztviselői bérház, a Gyöngyös-úti szülészeti klinika, jár a 15-ös és a 20-as autóbusz. Kiirtottuk innen a Bakonyt: elismerést kérünk, a városháza teljesítse a kívánságainkat, mert el akarjuk érni a többi kerület rangját és végleg meg akarunk változni, még a nevünket is levetjük s nem tűrjük, hogy a gangszterek alvilágának nevezzenek ki.

Igy beszélnek az angyalföldiek és remeg a torkuk a dühtől, mikor a tájékozatlan pesti újdonszok vérbe és csapszékekbe mártják tollukat, amikor Angyalföldről megemlékeznek. Károlyi Gyuláné grófné, mikor az ura még miniszterelnök volt, elámult az Angyalföld nagy haladásán és örömeiben vagonszámra vitte ki nekik a tűzifát, hogy segítse az ottani karitást. A hirhedt Hungária-körút 78. alatti putrik szegény népe mosogatót, takarítást vállalt, rendszeresen dolgoznak, hogy megéljenek és hogy ki tudják fizetni a belvárosi gazdag telektulajdonosoknak a heti 4-5 pengő lakbért. Uhlár Béla esperes irányítása mellett a hitbuzgalmi szervezetek ajtóról-ajtóra járnak s az eredmény?... Tavalgy ötvenezer ember gyónt és áldozott ezen a „vad vidéken”. Tudni kell, hogy az

egész lakosság 80.000 fő. A gyerekek nem a porban töltik el a nyarat, nem úzik a fatelepek és putrik közt a rablóélet romantikáját. Szó sincs róla. A gyermevédelmi intézmény tavaly 27 kirándulást rendezett, 2436 fiút és 2713 leányt vitt el egészsznapos útra Esztergomba, Visegrádra, a budai hegyek közé. 40 leányt nyaraltattak Zamárdiban és Zalaegerszegen. Minden vasárnap délután ingyen terítenek uzsonnára az összes szegény gyerekeknek. A káritász 6625 pengőt gyűjtött tavaly, 18.250 liter tejet osztott ki, 500 darab heti ebédjegyet, 404 mázsa burgonyát, 1028 kiló nulláslisztet, 600 kg rozslisztet és 544 q tűzifát. A Reiter Ferenc-utca 91. szám alatt Szeretet-Otthont nyitottak az Angyalföldön, 14 elaggott nőt gondoznak itt, ezekre tavaly 4476 pengőt költöttek. Karácsonykor 1000 szegény kapott szalonnát és kenyeret. A szociális szakosztály Agócs Lajos, a szervezés *Paraicz* Gábor, a káritász *Paraicz* Gáborné, a kulturális dr. *Kriszmanics* Endre, a Credó dr. *Müller* Ferenc, az Oltáregyesület özv. *Lausch* Rezsőné vezetése mellett föl kutatja az egész Angyalföldet. Nincs szünet. A szülésről éppen úgy tudnak, mint arról, ha elfogy a tűzifa egy családnál vagy ha ágynak dől az apa. Így érthető aztán, hogy vasárnaponként az Angyalföld „rettegett” népe hatszor tölti meg a templomot. Zsúfolásig.

Persze, hogy vannak itt még vagányok. De az Angyalföld népe nem jár a korzókra, nem jár a csapszékekbe, kávéházba, hanem egy roppant szervezet apróra osztott keretei közt tölti el szabadidejét. Az ifjúsági alakulat arra büszke, hogy Angyalföldről kerülnek ki a legjobb artisták. A dolgozó leányok egyesülete minden hétfőn főzni tanítja a gyári munkásnőket, meg a gyermeknevelésre, az otthon higiéniájára. Nyoma sincs köztük annak a sápadt, kócos, züllött szellemnek, amellyel a pesti szellel-bélelt fantázia elárasztja őket. Mosolyognak a riportokon, ragyog a fogoruk.

Amit Angyalföld szégyel, az a mult s ami a multból még itt maradt: a pestiek elképesztő tájékozatlansága. Természetes, hogy a szellem megváltozása után nem hajlandók tovább túrni, hogy a belvárosi telektulajdonos ne tartson házmestert a rozoga cigányputri-telepen és hogy ne legyen bejelentési kényszer. Természetes, hogy követelik: a Béke-téri impozáns templom mellől vigyék el a gazdasági udvart és istállókat és a gőzölgő trágyadombokat. Természetes, hogy fel vannak háborodva a Halálsorompók ázsiai fenntartásáért s hogy védik a kisiparos, munkás és tisztviselő ház- és telektulajdonosokat, hogy ingatlanaik ne kerüljenek idegenek és bankok kezeire. A tizenöt év alatt megszelídített Angyalföld föl akarja küzdeni magát, ki akar végleg szabadulni abból a sötét hírnévből, amelyikbe beletaszították. Nem hagyja magát és nevét is eldobja, miután belül újjászületett, deputációzik, felszólal, segítséget kér és végleg szakít azzal a multtal, amelyet ennek az egészséges levegőjű városrésznek a rossz várospolitika és az áporodott apacsirodalom akasztott a nyakába.